

Pride parades, mesures dénoncées par de nombreux États membres et organisations de défense des droits humains ;

– que les institutions démocratiques ont une responsabilité particulière dans la promotion de l'inclusion et de la diversité, et que cette responsabilité contribue à la visibilité, à la sécurité et à la dignité des minorités,

décide

– de reconduire chaque année des gestes symboliques pendant la Luxembourg Pride Week, accompagnés d'un message public de soutien aux droits LGBTIQ+ ;

– que ces gestes symboliques, tout comme la promotion active de l'égalité et de la diversité, sont pleinement compatibles avec le principe de neutralité de l'État et doivent être encouragés dans l'ensemble des institutions publiques ;

– de renforcer la coopération européenne en encourageant les parlements de l'UE à partager leurs bonnes pratiques « pride-friendly » et en défendant, dans les forums interparlementaires, des déclarations condamnant toute restriction disproportionnée aux Pride parades.

(s.) Joëlle Welfring, Marc Baum, Taina Bofferding, Sven Clement.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Welfring.

8. 8251 – Projet de loi relative au traitement des données de mobilité

Da géinge mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour kommen. Dat ass de Projet de loi 8251 iwwert d'Schafe vun engem Observatoire digital de la mobilité. Hei ass d'Riedezäit nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Emile Eicher, d'Madamm Corinne Cahen, den Här Yves Cruchten, den Här Jeff Engelen, den Här Meris Sehic, den Här Marc Goergen an den Här David Wagner. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madamm Corinne Cahen. Madamm Cahen, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

Mme Corinne Cahen (DP), rapportrice | Ech waarden nach eng Sekonn, well hei ass grad relativ „große Flucht“, muss ech soen. Voilà. Merci dann deenen, déi nach heibanne sinn, well ech hunn haut als Rapportrice d'Éier, Iech e ganz interessante Projet vorzustellen, deen iwwerengs jiddwereen heibanne concernéiert, wann e sech da vun A op B hei am Land och beweegt. Dofir sinn ech da frou, dass e puer Leit hei sech nach concernéiert fillen, well et geet eeben drëms, wéi mer ons hei am Land vun A op B bewegen. Wéi benotze mer den öffentliche Transport a Kombinatioun mam Auto, mam Vélo an natierlech och mam Zefoussgoen? Wéi effikass sinn ons Infrastrukturen a Servicer, déi ugebuede ginn am Beräich vun der Mobilitéit? A wéi wëlle mer d'Mobilitéit vun der Zukunft plangen a besser maachen?

Mam Gesetz 8251, dat ech Iech elo hei presentéieren, gëtt en digitale Mobilitéitsobservatoire geschaf an domat e juristesche Kader fir den Traitement vu perséinlechen Donnéeën, déi am öffentliche Interessi vum Observatoire gesammelt ginn.

Ech wëll direkt soen, dass mer zwar vum Observatoire schwätzen, mee mer nennen e just esou. Et gëtt awer en Departement am Mobilitéitsministère. Nom Avis vum Staatsrot hu mer decidéiert, dass mer keen neien onofhängegen Observatoire mat enger

Personnalité juridique an enger finanzieller Autonomie wëlle schafen, mee dass et eeben en Departement gëtt am Ministère selwer, wat awer um Fong vun der Saach näischt wäert änneren.

De Mobilitéitsobservatoire war schonn am Koalitionsaccord 2018-2023 virgesinn. E soll déi néideg Donnéeën sammelen, fir eng Mobilitéit ze plangen, déi der Entwécklung vun de Besoine vun der Populatioun a vun den Entrepreneuren hei am Land Rechnung dréit.

Mir schafen dann haut mat dësem Projet, wéi gesot, e legale Kader, deen et erlaabt, perséinlech Donnéeën ze sammelen. De moderne Verkéierssystem ass interkonnektéiert. Mir benotzen dacks méi wéi just ee Verkéiersmëttel. En plus gëtt ons Welt ëmmer méi digital an déi Digitaliséierung beschränkt sech net nëmmen op d'Gefierer selwer, mee si ass och eng Chance, wat d'Orientéierung vun der Mobilitéitsgestaltung am Allgemengen ugeet.

Interoperabilitéit ass hei d'Stéchwuert. Den Observatoire wäert déi gesammelt Donnéeën dozou notzen, en intelligenten Transportsystem ze entwéckelen an d'Offer un de Wuesstem vum Land an déi domat verbonne méi grouss Demande unzepassen. E wäert objektiv digital Donnéeën verwäerten, wéi zum Beispill de Floss vun de Passagéier, fir d'Verhale vun de Leit am öffentlichen Transport an d'Effikassitéit vun den Infrastrukturen ze verstoen. Do derbäi kommen dann och nach qualitativ Ëmfroe wéi zum Beispill iwwert d'Sécherheetsgefill vun de Leit. Natierlech soll dat alles ganz transparent sinn an dofir ginn déi Donnéeën reegelméisseg verëffentlecht.

Do dernieft gëtt och eng national digital a multimodal Kaart vun den Transportinfrastrukture geschaf, fir d'Erausforderunge bei der Interoperabilitéit am Beräich vun der Dateveraarbechtung ze adresséieren. Esou sollen d'Homogenitéit an d'Interoperabilitéit vun de Mobilitéitsdaten zu Lëtzebuerg verbessert ginn.

Ech wëll och ënnersträichen, datt den Observatoire net do ass, fir Donnéeën iwwert d'Gewunnechten oder d'Präferenzen vun eenzelne Mënschen, wat d'Mobilitéit betrëfft, ze sammelen. A verschiddenen Aweise war dëst och eng Suerg. Et geet hei ëm den öffentlichen Interessi. Mat dësem Text kritt den Émgang mat dësen Informatiounen einfach eng legal Basis, déi notament d'Kollekt gradewéi och den Traitement vun den Donnéeën reglementéiert.

A sengem éischten Avis huet de Staatsrot, wéi gesot, kritizéiert, dass eng Dispositioun géing feelen, wat d'Onofhängegkeet vum Observatoire ugeet. Där Opposition formelle gouf Rechnung gedroen, andeems et en Departement gëtt am Ministère selwer.

De Staatsrot huet sech och zu der Dateveraarbechtung geäussert. Hei war d'Fro opgeworf ginn, ob de Gebrauch vu pseudonymiséierten Donnéeën noutwendeg wier, wa keng nominativ Donnéeën erhuewe solle ginn. Duerch d'Amendement an déi zousätzlech Erklärungen konnt de Staatsrot seng Opposition formelle ophiewen.

Och d'CNPD huet sech besuergt gewisen iwwert d'Protektioun vun den Donnéeën. D'CNPD hat Bedenken, wat d'Pseudonymiséierung vun den Donnéeën ugeet. An deem Avis gouf gefaart, et kéint e Risiko vun enger Reidentifikatioun bestoen, wat bei der Anonymiséierung net méiglech wier. D'CNPD huet dofir recommandéiert, datt d'Sammlung vun den Donnéeën op engem kommunalen oder suprakommunalem Niveau sollt gemaach ginn.

D'CNPD huet och bedauert, dass keng Späicherzäit virgesinn ass am Text. Si huet sech do dernieft d'Fro gestallt iwwert d'Manier, wéi den Observatoire fir d'Telefonsondagen un d'Donnéeën vun deene Leit

kënn, déi net hei am Land wunnen an also net am RNPP registréiert sinn.

D'Chambre des Salariés huet hirersäits, gradewéi de Staatsrot an d'CNPD, Bedenken zu dem Datevolume, dee gesammelt soll ginn. D'Salariatskummer fret héich Standarde bei der Cybersécherheet an dem digitale Schutz. Onofhängeg dovunner gesäit d'CSL d'Instauratioun vun engem Observatoire fir d'Mobilitéit awer als ganz positiv. Laut hir kéint et derzou bäidroen, d'Leit ze encouragéieren, nach méi op den öffentlichen Transport zeréckzegraifen.

An d'Chambre de Commerce, déi hat keng Observatiounen.

D'Gesetz iwwert den Observatoire de la mobilité gouf den 19. Juni 2023 vum deemolegen Transportminister François Bausch deposéiert. Den 10. Dezember 2024 krute mer dem Staatsrot säin Avis. De 6. Februar dëst Joer hu mer eng éischte Kéier um Text an der Chamberskommissioun geschafft an ech gouf als Rapporteur genannt. Den 13. Februar hu mer d'Amendements parlementaires un de Staatsrot geschéckt, vun deem mer dunn Enn Abrëll den Avis complémenteaire kruten. De Rapport hu mer d'lescht Woch, den 19. Juni, an der Kommissioun ugeholl, mat enger Stëmm dergéint a mat enger Enthaltung.

A fir all weider Detailer erlaben ech mer, op mäi schrëftleche Rapport ze verweisen. An da géing ech einstweile Merci soen an ech géing duerno nach eng Kéier kuerz zeréckkommen, fir dann den Accord vu menger Fraktioun ze ginn. Villmools merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Cahen, fir Äre schrëftlechen a fir Äre mündlechen Rapport.

Den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Emile Eicher. Här Eicher.

Discussion générale

M. Emile Eicher (CSV) | Här President, „Date sinn dat neit Gold“. Dat ass e Slogan vun enger bekannter Softwarefirma, déi iwwerengs och dëst héicht Haus zu hire Clienten zielt.

An dësem Gesetzesprojet, deen aus der viregter Regierung staamt, geet et ëm d'Donnéeën vun der Mobilitéit a vum Verhale vun de Leit op där enger Säit, mee awer och op där anerer Säit ëm eng digital Erfaassung vun all eise Verkéiers- a Transportinfrastrukturen. Dës Daten, déi ëmmer méi wichteg gi sinn, besonnesch a punkto Multimodalitéit, wou d'Optiméierung tëschent deene verschiddenen Transportarten Vélo, Bus, Tram, Zuch, mee awer och Auto, eng vun de Voraussetzungen ass, fir dem Client eng héichwäerteg an ugepassten Offer unzebidden.

Dobäi kënnt et drop un, d'Verhale vun de Leit ze kennen, d'Bewegungen an d'Méiglechkeete vun allen Transportarten. Net manner wichteg ass awer och, d'Qualitéit vun de Servicer ze iwwerwaachen.

Duerch dëse Gesetzesprojet hu mir elo d'Méiglechkeet, dës Donnéeën komplett ze erfaassen. Wichteg dobäi ass awer och ze betounen, datt d'Privatsphär vun eise Bierger an hiren Donnéeën muss respektéiert ginn.

Dëst Gesetz gëtt de juristesche Kader fir den Traitement vun dësen Donnéeën, déi onbedéngt noutwendeg sinn, fir eng besser Gestéioun vum öffentlichen Transport ze erméiglechen.

Ze betounen bleift – an et ass scho vun der Madamm Rapportrice virgestallt ginn –, dass dës personaliséiert Donnéeën vun engem digitale Mobilitéitsobservatoire, deen am Ministère selwer funktionéiert, geréiert ginn.

Dat gesot, géif ech den Accord vun der CSV-Fraktioun ginn.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Eicher. An da géing ech nach eng Kéier der Madamm Cahen d'Wuert ginn, fir eis d'Positioun vun der DP ze erklären. Madamm Cahen.

Mme Corinne Cahen (DP) | Villmools merci, Här President. Dës Woch hat de Wirtschaftsminister op eng Pressekonferenz agelueden iwwer e Projet, dee „Smart City“ heescht. Et geet dodrëms, dass d'Regierung de Gemengen hëlleft, wa se sech smart ekipéieren, wa se sech digitaliséieren, an dass de Staat do dann dee Moment och kann e puer Suen bäileeën. Am Dëngscht vun de Bierger digitaliséiere mer ons natierlech alleguerten hei am Land. An dorëms muss et ëmmer goen.

Do gouf op där Pressekonferenz och e Beispill virgestallt, nämlech dat vun engem Parkleetsystem zu Péiteng. Do si Kameraen installéiert ginn an op enger Tafel gesäit een da ganz genee, wou nach eng Parkplaz fräi ass. Et geet eeben drëms, dass d'Leit net müssen op de Parking fueren an da kucke goen, ob nach eng Parkplaz fräi ass, mee se gesinn dann direkt op där Tafel, ob nach eng Plaz do ass oder net, an deemno kënnen se da reagéieren.

(Brouhaha)

Ech mengen, dass hei am Land kee gären am Stau steet. An ech stinn net gären am Stau mam Auto ...

M. Claude Wiseler, Président | Wannechgelift!

Mme Corinne Cahen (DP) | ... an ech stinn net gären am Stau mam effentlechen Transport, mam Bus. A genee do geet et jo drëms: ze kucken, wou et vläicht Problemer gëtt, an de System esou ze organiséieren, dass mer alleguerten am ganze Land esou mann wéi méiglech am Stau stinn.

An dat war och d'Ufangsiddi vun deem Observatoire de la mobilité, wéi mer en 2018 an de Koalitiounsprogramm geschriwwen hunn: dass mer eng legal Basis hunn, fir déi Donnéeën och kënnen ze kucken an ze kucken, wéi d'Fluxe sinn. A fir ze kucken, wéi d'Fluxe sinn, muss een natierlech och kucken, vu wou d'Leit fortginn a mat wéi engem Transportmëttel se sech dann och weider deplacéieren.

Ech wëll awer direkt soen: Do geet et net drëms ze kucken, wou d'Carole dann elo ënnerwee ass oder wou d'Yuriko ënnerwee ass oder wou den Emile ënnerwee ass oder wou de Marc ënnerwee ass. Et geet drëms, d'Fluxe ze kucken, ze kucken, wéi d'Leit sech am Allgemengen hei am Land deplacéieren, fir et besser kënnen ze maachen.

An ech mengen, dass do d'Form vum Observatoire relativ egal ass. Et geet eeben ëm d'Saach, wéi et soll geschéien. An do war et normal, dass mer dem Staatsrot Rechnung gedroen hunn. Well ech mengen net, dass et e Sënn gemaach hätt, nach eng Kéier e ganz onofhängegen Observatoire ze schafen, esou wéi et ee fir d'Qualité scolaire gëtt an esou weider, well déi Aufgaben, déi hei ze maache sinn ...

Dat war iwwregens vun Ufank un och net esou geduecht, dass en onofhängegen Observatoire sollt geschafe ginn. Soss wär et jo och esou deemools an d'Gesetz geschriwwen ginn, dat vum François Bausch deponéiert ginn ass.

Et geet eeben drëms ze kucken: Wat brauchen d'Leit, fir sech ze beweegen a fir weiderzekommen? An ech froe mech einfach, wéi een do dergéint kéint sinn. Well all Dag benotze vill vun eis Waze, Google Maps an aner esou Saachen. Do froe mer och net laang:

Wëssen déi elo, dass d'Corinne do ënnerwee ass? Oder wësse se einfach, dass mäin Auto do ënnerwee ass? Et geet ons drëms, dee séierste Wee ze fannen, fir net am Stau ze stoen. Déi Applikatiounen, déi soen ons, wat si ons géinge proposéieren, als Wee ze huelen, fir net am Stau ze stoen, a wéi laang mer och nach brauchen. An dat ass jo alles ganz, ganz praktesch. An dat gëtt et alles. A mir benotzen dat och alleguerten.

An dofir, mengen ech, ass et och sënnavoll, hei am Land esou en Observatoire ze hunn, deen ons hëlleft, ons Weeër ze optimiséieren, fir dass an Zukunft iergende Waze oder Google Maps ons seet: „Et ass egal, wéi ee Wee s d' hëls, se sinn alleguerte gutt, well et gëtt am Moment kee Stau.“

Dofir, mengen ech, ass dat eng sënnavoll Saach. An dofir si mir als Demokratesch Partei och ganz frou, dass deen Observatoire elo am Ministère ka geschafe ginn, dass e kann ufänke mat schaffen, dass en eng legal Basis kritt.

An domadder géing ech dann och den Accord vum menger Fraktioun ginn. Villmools merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Cahen. Deen nächste Riedner ass den Här Yves Cruchten. Här Cruchten, Dir hutt d'Wuert.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Jo, merci, Här President. Ech ka ganz viles kierzten a menger Ried, well d'Madamm Cahen huet dat Allerwichtigst schonn alles gesot. Ech mengen, et geet jo drëms, dass mer hei besser no vir kucken an eis Verkéiersinfrastrukturen esou plangen, datt se net nëmme fir haut, mee och fir muer passen. An am Beschte maache mer dat, andeems mer net nëmme eist Land kucken, mee souguer nach iwwert d'Grenzen eraus bis an d'Groussregioun.

Ech mengen, et kéinten der vill heibanne mat mer d'accord sinn, wann ech soen, dass mer eis et net méi kënnen erlaben, 25 Joer laang ze diskutéieren, ob mer sollen eng Autobunn vun zwou op dräi Spueren ausbauen, oder 30 Joer a méi driwwer diskutéieren, ob mer deen een oder anere Contournement brauchen.

Une voix | A!

M. Yves Cruchten (LSAP) | Jo! Amplaz d'Diskussiounen awer just aus dem Bauch eraus ze féieren, solle mer eis an de Mobilitéits- a Verkéiersfroen, gradesou wéi an all deenen anere Politikberäicher, op Fakten an am beschten op Donnéeën baséieren.

A fir dat kënnen ze maachen a fir eeben net méi just ze reagéieren, mee fir kënnen ze anticipéieren, musse mer dës Donnéeën fir d'éischt emol sammelen. An dofir ass dës Projet a mengen Aen e wichtege Schratt an déi richteg Richtung.

Beim Dateschutz, do si mer jo ganz zu Recht ëmmer sensibel. Fir awer de Suivi an d'Analys kënnen ze garantéieren, ass et fir d'LSAP wichteg, datt dës Kollekt vun deene wichtege Informatiounen reegelméisseg public gemaach gëtt.

Här President, d'Fro ass eigentlech net bei dësem Gesetz, ob mer déi Donnéeën iwwert de Verkéier elo sammelen oder net. D'Fro ass eigentlech villméi: Firwat maache mer dat net scho ganz laang?

An deem Sënn wäert d'LSAP dee Projet matdroen.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Cruchten. Den Här Jeff Engelen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Fir unzefänken der Madamm Corinne Cahen en häerzleche

Merci fir hiren exakte Rapport. Et ass och viles heibanne gesot ginn. De Sënn an Zweck ass kloer: De Mobilitéitsministère brauch eng Rëtsch vun Donnéeën, fir senger Aarbecht gerecht ze ginn.

An ech ginn elo vläicht e bësse méi wäit. Ech ka mer och virstellen, jee no Resultat vun deenen Donnéeën, datt dat souguer en Afloss kéint hunn op d'Landesplanung. Oder och net. Dat wësse mer nach alles net. Dat gesi mer jo dann.

Mee ech wëll awer da soen: Mir hunn awer e Problem mat dësem Gesetz, an dat ass d'Anonymiséierung vun de perséinlechen Donnéeën. Mir haten d'Experte kontaktéiert. Déi eng soen: „Et ass ginn!“ Déi aner soen: „Et ass net ginn!“ Dir wësst alleguerten, ech si kee Jurist, mee ech hätt léiwer, et wier kloer am Gesetz definéiert, well soss riskéiere mer fréier oder spéider, datt déi Diskussiounen opkommen, déi mer all net wëllen hunn. An duerfir, well dat e weesentleche Punkt ass, géife mir eis bei dësem Gesetz enthalen, quitte datt mam Gesetz alles ok ass, mee just weinst deem dote Punkt géife mer eis do wëllen enthalen.

Merci fir Är Opmierksamkeet.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Engelen. Dann ass d'Wuert fir den Här Meris Sehovic. Här Sehovic.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Deen ass awer elo ganz déif.

(M. Meris Sehovic règle la hauteur du pupitre.)

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, hannert dem Gesetzesprojet, deen haut virläit, steet eigentlech eng nobel Iddi: D'Mobilitéitsdonnéeën zu Lëtzebuerg solle besser organiséiert an ausgetosch ginn, fir dass Entscheedungen am Verkéiers- an am Infrastrukturberäich op enger méi zolitter Grondlag baséieren a fir dass d'Innovatioun am Beräich vun de Mobilitéitsléisunge stimuléiert gëtt. Dat ass sënnavoll. A Mobilitéitsdonnéeën sinn e wichtegt Element fir Effizienz, Planungssécherheet an och Zukunftsinvestitiounen hei am Land.

Mee – grouse Mee – leider ass dat heite Gesetz net méi dat, wat et am Ufank sollt sinn! D'Iddi vun engem Observatoire digital de la mobilité, wéi se nach 2023 presentéiert gouf, war eigentlech méi wéi just den Austausch vun Donnéeën. Et sollt eng intelligent, digital an onofhängeg Struktur sinn, déi eis hëlleft ze verstoen, wéi d'Land sech beweegt, net nëmme am Auto, mee ze Fouss, mam Bus, mam Zuch, mam Vëlo, eng Plattform, déi Informatiounen an Donnéeën matenee vernetzt, Transparenz garantéiert an natierlech och Startuppen, Gemengen an de Biergerinnen a Bierger Donnéeën zougänglech mécht. Déi Ambitioun ass leider komplett aus dem Gesetz verschwonnen. Wat bleift, ass en technesche Kader fir den Austausch vun Excel-Tabellen an Donnéeën tëschent Verwaltungen.

D'Regierung huet decidéiert, eng ambitiéis Iddi zu engem minimalisteschen Instrument ze degradéieren. Et gëtt keen Observatoire! An dofir sinn ech net d'accord mat den Erklärungen vum eiser Présidente-rapportrice. Den Observatoire ass aus dem Titel gestrach ginn. D'Missioun vum Observatoire sinn aus dem Gesetz gestrach ginn. D'Informatiounsflucht vum Observatoire, de järeleche Rapport, ass gestrach ginn. D'Prezisiounen fir d'Publikatioun vun deenen Donnéeën si gestrach ginn. An alles dat ass extreem bedauernswäert.

Well d'Fro fir d'Zukunft ass eeben net just, wéi mir Donnéeën iergendwéi organiséieren. D'Fro ass, wéi mer de Courage behalen, fir an der Mobilitéitspolitik no vir ze kucken, och ënner budgetäre Contrainten.

Lëtzebuerg brauch weiderhin eng proaktiv Mobilitéitspolitik, déi Investitiounen als Noutwendegkeet versteet an net als Luxus. An dofir brauche mer och e bessere Kader, fir Mobilitéitsdonnéeën net nëmmen ze stockéieren, mee fir se virun allem ze valoriséieren.

A genee do läit eeben déi verpasste Chance vun deem heiten Text. E richtegen Observatoire hält e Signal kënne si fir d'Startuppen, déi intelligent Mobilitéitsléisunge matentwéckele kënnen, fir d'Fuerschungsinstituter, fir d'Gemengen, déi viru groussen Defiestinn, fir de Verkéiersstress aus hire Wunnquartieren ze huelen an d'Liewensqualitéit fir hir Biergerinnen a Bierger ze verbesseren, an déi haut net vill Donnéeën hunn, fir déi dote Erausforderungen unzegoen.

Mobilitéit ass net just Infrastruktur an Donnéeën. Mobilitéit ass Innovatioun, et ass Klimapolitik, et ass wirtschaftlech Diversifikatioun. An all dat ass an deem Gesetz net méi dran. Do verschenke mer Opportunitéiten.

Dofir, jo, mir wäerten dëse Gesetzesprojet stëmmen, well en e legale Kader schafft fir den Austausch vun Donnéeën. Mee nee, mir maachen et net mat Begeescherung. An nee, mir sinn och net der Meenung, dass dëse Projet den Defien an der Mobilitéitspolitik gerecht gëtt. Mir kënnen et besser a mir mussen et besser maachen am Sënn vun der Liewensqualitéit an och vun der Zukunftsfäegkeet vun eisem Land.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Sehov. Dann huet den Här Marc Goergen d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Effektiv, jidderee wëllt, dass manner Stau zu Lëtzebuerg ass, an et kann ee begeesichert sinn, wann esou en Observatoire geschaaft gëtt. Well souguer mir hu kee Problem mam Observatoire a sech, wann e Léisunge bréngt. An et ass jo och dat, wat ech an der Kommissioun ëmmer gesot hunn. Et ass jo nëmmen deen ee Punkt, firwat mer och dergéint wäerte stëmmen, an dat sinn déi Daten, déi erhewe ginn.

An do kann ech nach eng Kéier op d'Avisen agoen, déi souwuel de Staatsrot wéi och d'Chambre de Commerce an d'CNPD geschriwwen hunn. Well an deenen Avisa steet ganz kloer, dass dat selwecht Zil kéint erreecht ginn, ouni dass herno ee mam Numm kéint erkannt ginn.

D'Rapportrice huet eppes Richteges gesot: Jiddereen heibannen, jiddereen dobaussen am Land ass betraff, wäert herno kënne getrackt ginn. An et ass drop verzicht ginn, dat ze anonymiséieren! Dat ass a sech de Punkt, firwat mir dat haut net wäerte matstëmmen.

D'Iddi ass gutt, fir de Stau ze léisen. Mee mir hunn e massive Problem dermat, dass refuséiert gouf, déi Daten anonym ze erhiewen.

De Staatsrot huet Iech et gesot, d'CNPD huet Iech et gesot, d'Chambre de Commerce huet Iech et gesot. Trotzdeem huet d'Regierung sech geweigert. Elo gëtt hei eng Datekrak erschaf, déi wahrscheinlech an anere Länner mol net méiglech wär. Hei ass eppes, dat ass déi wëllste Fantasie vun den Datenerhiewungen, wat hei geschaf gëtt! Dir verstoppt Iech hannert engem Pseudonym.

Wat ass e Pseudonym, fir dat ze erklären op net technescher Basis? Jidderee kennt zum Beispill den Elton John. Jidderee kennt deen. Dat ass säi Pseudonym, deen e benotzt. Jidderee fënn awer och automatesch erëm, dass en Dwight am richtege Liewen heescht.

Dat ass dat, wat hei geschitt. Dat heescht, hei ginn einfach Daten erhiewen. Soe mer, fir beim Beispill vu virdrun ze bleiwen: D'Corinne firt vun A op B, da gëtt dat am Datesaz „Yuriko“ genannt. Herno kann deen

Datesaz awer zrëckverfollegt ginn. Dat ass dat mam Pseudonym, wat Der gemaach hutt.

An dat ass dee grouse Problem, dee mir hunn. Dir hutt Iech geweigert, trotz den Avisen, trotz de Kommentaren an der Kommissioun, op anonym ze goen. Well, dat schreift de Staatsrot och, fir d'Funktoun vum Observatoire hält et keen Ennerscheid gemaach. Dir kéint mat deenen Daten de Flux vum Trafik genausou moossen, ouni ze wëssen, ob et herno d'Corinne oder d'Yuriko war. An dat ass dee grouse Punkt.

Hei gëtt eng Datekrak erschaf, déi géint den Date-schutz ass. Mir wäerten all d'Bierger herno hei erfaassen, fir kënnen deen Observatoire do ze speisen. Dat ass awer wierklech eppes ganz Schlëmme am Date-schutz! En plus hutt Der verpasst ze soen, wéi laang déi Date gehal dierfe ginn.

Duerfir hunn ech haut eng Motioun matbruecht, fir dass d'Leit weinstens d'Recht op en Opt-out solle kréien, fir kënnen ze soen: „Ech wëll net, dass déi Date mat mengem Numm erfaasst ginn“, fir d'Recht ze kréien, se ze läschen. Mir mussen am Dateschutz eise Bierger erëm d'Méiglechkeet ginn. Well dat, wat Dir do maacht, dat gëtt eng Risendatekrak mat jidderengem sengem Numm am Land!

Motion 1

D'Chamber vun den Deputéierte stellt fest:

– Mam Gesetzesprojet 8251 gëtt en Observatoire de la mobilité geschaf, deen d'Mobilitéit hei am Land verbessere soll, a fir senger Missioun gerecht ze ginn, kritt den Observatoire iwwert d'Gesetz d'Méiglechkeet, och perséinlech Donnéeën vun de Bierger/innen ze erhiewen an ze analyséieren.

– A sengen Avisen zum Gesetzesprojet n° 61.526 freet de Staatsrot „dans quelle mesure il est nécessaire de recourir à des données pseudonymisées alors qu'au vu des finalités du traitement mis en place, les mêmes objectifs devraient pouvoir être raisonnablement atteints sur base de données anonymisées“.

– Am Résumé vum Gesetzesprojet ass festgehalten: „Il est important de noter que l'Observatoire n'a pas vocation à surveiller ou examiner les habitudes et préférences de mobilité d'individus particuliers. Cependant, afin de pouvoir adapter l'offre, et sachant que la mobilité des personnes est un aspect fondamental, il est indispensable de collecter ces informations dans un intérêt public“.

– An hirem Avis ënnersträicht d'CNPD, dass d'Pseudonymiséierung vu perséinlechen Donnéeën reversibel ass an de Risiko besteet, dass een d'Persounen erëm domadder identifizéiere kéint, datell d'of an d'Fro, ob et muss sinn, dass perséinlech Donnéeën an deem Kontext massiv gesammelt ginn.

Aus dëse Grënn invitéiert d'Chamber vun den Deputéierten d'Regierung,

– d'Bierger/innen doriwwer ze informéieren, dass hir perséinlech Donnéeën beim Observatoire de la mobilité gesammelt, pseudonymiséiert an analyséiert ginn;

– de betraffene Leit de Choix ze ginn, hir Donnéeën aus der Datebank läschen ze loosse an/oder hinnen eng Méiglechkeet ze ginn, en „Opt-out“ bei der Datenerhiewung ze maachen.

(s.) Marc Goergen.

Une voix | Ganz gutt!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. An dann ass et um Här David Wagner. Här Wagner, Dir hutt d'Wuert.

M. David Wagner (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Mir ginn u sech och dervunner aus, dëse

Projet de loi matzestëmmen, och mat de Reserven, déi den Här Sehov virdrun erhewen huet, déi ganz seriö sinn. Well mir hu wierklech eng Chance verpasst, fir veritablement e richtegen Observatoire de la mobilité ze maachen.

Duerno ass och nach ëmmer d'Fro pendant, dass een, wat d'Mobilitéit ugeet, an der Zukunft nach ëmmer muss kucken, dass den ëffentlechen Transport an all senge Facett weiderhin eppes Attraktives bleift. A wann ech soen: „eppes Attraktives bleift“, dann heescht dat net just nëmme vum Point de vue vum Usager, deen en natierlech muss kënnen huelen a wou dee muss sécher sinn, dass e matzäite vun A op B kënnt, zemools wann e schaffe muss. Mee e soll och attraktiv bleiwe fir déi, déi dat als Metier wëlle maachen, bei den CFL oder beim Tram oder bei de Busser an esou weider. An déi Attraktivitéit huet a leschter Zäit staark ofgehol. An dat ass e reelle Problem vu Resilienz, wat den Transport ugeet.

Mir wäerten nach d'Geleeënheet hunn, fir doriwwer ze diskutéieren. Mee mir steieren a Richtung gréisser Problemer, wa mer och net méi genuch kompetent Leit fannen, déi an de Metiere vun der Mobilitéit wëlle schaffen, wat immens wichteg ass.

Dëst gesot, wäerte mer dëse Projet, dee kee grouse Worf ass, trotzdeem matdroen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner. Domat wär d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschlossen.

Dann hätt d'Regierung d'Wuert. Ech ginn der Madamm Mobilitéitsministesch d'Wuert. Madamm Minister.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Fir d'éischt, Här President, Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert, natierlech der Rapportrice Corinne Cahen e ganz grouse Merci fir hiren exzellente Rapport. Jo, dat heiten ass e ganz wichteg Gesetzesprojet, dee mäi Virgänger am Juni 2023 deposéiert huet. Mir wëlle weider Mobilitéitsinfrastrukturen a -servicer ausbauen. Mir wëlle se nohalteg ausbauen. Dat ass wichteg. Et war wichteg fir de PNM 2035, dee mäi Virgänger ausgeschafft huet. Et ass och wichteg fir de PNM 2040, un deem mir schaffen.

Donnéeën, representativ Donnéeën, dat ass eppes, wat mir absolut brauchen. Dofir mussen mer bestëmmte perséinlech Donnéeën auswäerten. An dëse Gesetzesprojet liwwert déi notwendeg legal Basis dofir.

Wichteg ass awer trotzdeem, nach eng Kéier hei ze ënnersträichen: Den Text fonctionéiert zesummen an ëmmer am Aklang mam RGPD. Den Text erlaabt et also explizitt net, ondiskriminéiert perséinlech Daten ze erhiewen.

Ech wëll och soen: Et gëtt eng Durée de rétention am Text. Den Artikel 4 Punkt 3 seet, dass perséinlech Donnéeën no Traitement oder no zwee Joer geläscht mussen ginn.

Also, d'Regierung schafft weiderhi konsequent op eng datebaséiert Approche hin, fir d'Mobilitéit ze verbesseren. Dat ass eis wierklech wichteg.

Wéi de Rapport och erkläert – a jo, ech kann dat och bedauern –: Den Observatoire digital de la mobilité gëtt elo net méi hei am Gesetzesprojet erwänt. Et bleift e Service a mengem Ministère. Dee gëtt et schonn, an dee liwwert do wichteg Donnéeën zur Mobilitéit, fir eeben d'Planung an d'Entscheidungshëllef ze maachen.

Et ännert wierklech näischt an der Praxis. Mir halen um Numm vum Observatoire fest. Mir halen u sengem Rôle fest. Den Observatoire gëtt awer och weider ausgebaut. Dofir sinn ech elo och net d'accord mam Här Sehovíc, wann e seet: „Et ass e minimalistesch Instrument.“ Vlächit hunn ech e minimalistesch Instrument kritt, wéi ech am Ministère ugefaangen hunn. Ech wëll dat awer och net soen, well dat ass et net. Do schaffen zwee Leit, déi eng exzellent Aarbecht maachen. Am Kader vum MMUST+ (ndlr: Modèle multimodal et scénarios de mobilité transfrontaliers) an engem Accord och mam Grand Est sinn zwee CDDen derbäikomm. Fir 2026 hunn ech och ee Posten ugefrot. Dat muss natierlech säi Wee lafen iwwert d'CER (ndlr: Commission d'économies et de rationalisation), dass mer deen accordéiert kréien.

Dat heescht, an dëser Legislatur wäerte mer op d'mannst vun enger Verdueblung vum Personal am Observatoire schwätzen. Fir mech ass dat wichteg. Si maachen eng wichteg Aarbecht a se mussen dat och weiderhi maachen. Dat heescht, den Observatoire gëtt net nëmmen duerch dëst Gesetz, mee och duerch zousätzlecht Personal gestärkt. Esou ass dat och am Koalitionsaccord virgesinn an esou wäerte mir dat och maachen.

An nee, Här Sehovíc, am initialen Text stoung ni, dass den Observatoire sollt onofhängeg sinn. Dat stoung net dran. Dat stëmmt einfach net! Et sollt ëmmer e Service am Ministère sinn. Dat ass et. Dat bleift et. Fir eis ass et wichteg, dass dat weider ausgebaut gëtt. A genau dat wäerte mer maachen. A mir wäerte weider proaktiv eng Mobilitéitspolitik maachen, an dat am allerbeschte mat Iech alleguerten zesummen, well ech mengen, mir hu ganz vill Geleeeënheeten, fir an der zoustänneger Chamberskommissioun och am Detail iwwer all déi Projeten ze schwätzen, déi nach virun eis stinn.

Dofir alleguerten deenen, déi dëse Projet ënnerstëtzen, e ganz grouse Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minister. Den Här Sehovíc wollt Iech nach eng Fro stellen, wann Der erlaabt. Här Sehovíc.

M. Meris Sehovíc (déi gréng) | Merci, Här President. Merci, Madamm Ministesch. Déi eng Fro, déi huet sech erüubregt, well dat wär déi Fro gewiescht, déi ech Iech schonn an der Kommissioun gestallt hunn: ob Der dann op d'mannst gedenkt, dee Service am Ministère opzestocken. Et ass e Commitment, dat Der an der Kommissioun nach net esou wollt maachen. Ech begrëssen, dass Der et hei maacht. Vlächit huet dat dann och e bësse mat där Diskussioun ze dinn. Dat ass eng gutt Nouvelle.

Et bleift awer dann déi Fro ..., well d'Onofhängegkeet, dat ass jo net eppes, wat een einfach iergendwou just festschreift, an dat huet och net just domadder ze dinn, wou esou e Service situéiert ass, et huet och domadder ze dinn, wat mat deenen Donnéeën gemaach gëtt a wéi eng Obligatiounen esou e Service huet. Nach eng Kéier: Am ursprüngeleche Gesetz waren Obligatiounen festgeschriwwen, wat zum Beispill d'Publikatioun vun engem järeleche Rapport ugeet, wat d'Transmissioun vun deenen Donnéeën och fir Drëttacteuren ugeet. Dat si Saachen, déi aus dem Gesetz verschwonne sinn. Kënnt Der awer hei e Commitment maachen, dass dann dee Service an Ärem Ministère trotzdem wäert järelech e Rapport maachen, dass e wäert Donnéeën publizéieren, public maachen, och fir Startuppen zum Beispill zougänglech maachen, fir dass een do wierklech dat vollt Potenzial vun deenen Donnéeën kann notzen?

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Sehovíc. Madamm Minister.

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Also, do si jo scho ganz vill Informatiounen, déi ëffentlech zougängeg sinn. Déi stinn um Site. Also, éierlech gesot, ech hätt léiwer, déi Leit, déi do schaffen, déi konzentréiere sech op d'Aarbecht, déi se solle maache fir d'Zukunft, wéi dass se elo wochelaang un engem Rapport annuel schaffen. Ech mengen, do ass hir Zäit warscheinlech besser investéiert. Ech kucken awer, ob dat Sënn mécht oder net fir d'Zukunft. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minister. Domat ass dann d'Diskussioun zu dësem Projet de loi ofgeschloss.

An da komme mer zur Ofstëmmung vun dësem Projet de loi, an zwar dem Projet de loi ...

(*Interruption par M. Meris Sehovíc*)

Här Sehovíc, d'Motioun huele mer ëmmer zum Schluss.

... dem Projet de loi 8251. Den Text steet am Document parlementaire 8251⁸.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8251 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 53 Jo-Stëmmen, 2 Nee-Stëmmen a 5 Abstentiounen. Dëse Projet de loi ass also mat 53 Jo-Stëmme géint 2 Nee-Stëmme bei 5 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen (par Mme Diane Adehm), Paul Galles (par M. Maurice Bauer), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert (par Mme Nathalie Morgenthaler), Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Laurent Zeimet) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel (par M. Gusti Graas), Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen (par M. André Bauler), Patrick Goldschmidt, Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt (par M. Yves Cruchten), MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Franz Fayot), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovíc, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenus : MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Tom Weidig) et M. Tom Weidig.

Freet d'Chamber d'Dispens zum zweete Vote constitutionnel?

(*Assentiment*)

Dann ass dat esou decidéiert.

Motion 1

An dann ass et de Moment, wou mer zur Motioun kommen, an zwar der Motioun, déi den Här Goergen hei deposéiert huet. Här Goergen, ech huelen un, Dir wëllt duerno Stellung huelen.

(*Assentiment*)

Dat ass de Fall. Wie wëllt Stellung huelen? D'Madamm Cahen, duerno den Här Cruchten.

(*Interruption*)

Jo, Dir sidd opgeschriwwen. Ok. Madamm Cahen, fänkt Dir un.

Mme Corinne Cahen (DP), rapportrice | Jo, villmools merci, Här President. Also, wann ech déi Motioun hei kucken, och d'Presentatioun dovunner, da muss ech awer soen: Mir müssen iergendwann eng Kéier wëssen, wat mer wëllen. Hei si jo am Fong vun der Oppositounssäit zwo quasi ganz verschidde Kriticke gemaach ginn, déi wierklech net méi extreem kéinte sinn. Déi eng wëllen dat heiten net, well se soen: „U, da kéint een iergendwéi vlächit erausfannen“, wat iwwerens net de Fall ass, „ween dann elo deen ass, deen do iergendzwoosch zirkuléiert.“ Mee et ass iwwerhaapt net de Sënn an Zweck dovunner.

An Entreprises, wéi ech se elo éinescht genannt hunn, wéi Google Maps, déi maachen dat doten alles scho laang. An do ass et jo awer wichteg, dass mer ons e legale Kader ginn. An e legale Kader heescht och, dass mer ons un de GDPR halen an dass d'Beamten an all déi, déi dorunner schaffen, sech natierlech un de GDPR müssen halen an de Schutz vun all Eenzelnem hei respektéieren. Ech mengen, dat ass awer dat mannst. Dofir ass et jo haut grad esou wichteg, dass mer dee legale Kader grad geschafen hunn, fir dass et eng Base juridique gëtt, wou dee Service dann och ka schaffen.

An dofir géif ech proposéieren, déi Motioun vum Här Goergen net unzuhuelen. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Cahen. Här Cruchten.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Jo, merci, Här President. Den Här Goergen proposéiert hei, dass mer sollen eng Motioun stëmme, déi fuerdert, dass d'Leit sollen d'Recht kréien, hir Donnéeën erëm läschen ze loosse, ënner anerem. Mee dat Recht, dat hu se souwisou. Dat hu mer am Règlement général sur la protection des données. Dat ass en allgemengt Recht, dat alleguer d'Bierger an der Europäescher Unioun hunn. An et ass och gutt, dass mer dat hunn. A mir sinn eent vun ... Mir kënnen houfreg sinn, esou e staarke Schutz an Europa ze hunn. Dofir sinn ech der Meenung, datt mer déi Motioun hei net sollten unhuelen.

Ech géif awer gäre vun der Geleeeënheet profitéieren, well awer e puer interessant Froen hei opgeworf an e puer Ängschten ausgedréckt goufen, ob mer eis net sollen an der Kommissioun Rendez-vous ginn – wat weess ech? – an engem oder zwee Joer, fir dann nach eng Kéier ze kucken: Wat ass geschitt mat deem Service? Wéi schafft deen? Wéi ginn déi Donnéeën anonymiséiert? Wat sinn d'Resultater? Wat sinn d'Konsequenzen? Vlächit kënnen mer de Leit do eng ganz Partie vun deenen Ängschten ewechhuelen, déi hei ausgedréckt goufen.

Merci. Also mir stëmme déi Motioun net mat.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Cruchten. Här Eicher.

M. Emile Eicher (CSV) | Jo, ech gi menge Virriedner Recht. Ech mengen, d'Protection des données ass ginn. Et ass awer och wichteg ze betounen: Do fanne ech d'Iddi och vum Här Cruchten ganz flott, no zwee Joer, wann ee wierklech mol weess, wéi den Ofaf ass, an een déi éischt Erfarungen huet, wann d'Ministesch domat d'accord ass, sech eng Kéier domadder auserneezen. Ech mengen, do géife mer vlächit net nëmmen d'Befierchtungen eraushuelen, mee mir kritechen och Informatiounen a kéinten och

en Austausch, dee fir ons als Kommissioun och wichtig ass, virhuelen. Ganz domadder d'accord.

Mee ech mengen, ech géif awer menger Fraktioun recommandéieren, déi Motioun aus deene Grënn, déi Dir och scho virdru genannt hutt, net matzedroen. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Eicher. Här Sehovic.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Här President, ech géif als Éischt ausdrécklech ënnerstëtzen, wat den Här Cruchten gesot huet. Ech fannen dat eng gutt Iddi, vläicht och an der Hoffnung, dass mer jo mat der Zäit awer nach dohinner kommen, e richtegen Observatoire ze hunn, sou wéi mer en an anere Beräicher hunn. Dofir wär dat eng gutt Diskussioun no zwee Joer.

Wat déi virleidend Motioun ugeet – an och well dat an der Diskussioun ugeschwat a gefrot ginn ass –: Wisou si bis elo eigentlech keng Donnéeën genotzt ginn? Dach, si se och, natierlech. Mir hu Verkäiersmodeller. MMUST ass een, deen d'Ministesch genannt huet. Am Kader vun der Luxmobil-Etüd sinn Donnéeën gesammelt ginn. Am Kader vum PNM35 sinn Donnéeën gesammelt ginn.

Dat sinn Donnéeën iwwert d'Verkëiersflëss, iwwert d'Infrastrukturen, iwwert d'Frequentatioun vum öffentlechen Transport. Dat aller-, allermeeschten dovunner sinn aggregéiert Donnéeën, déi näischt mat perséinlechen Donnéeën ze dinne hunn. A bei de perséinlechen Donnéeën spilt dat, wat den Här Cruchten erwänt huet, nämlech d'Gesetzgebung iwwert de Schutz vun de perséinlechen Donnéeën.

Dowéinst si mir der Meenung, dass déi dote Motioun éischters, mengen ech, eng Rei vu Grundprämissen vun där Aarbecht vun deem Observatoire oder vun deem Service falsch verstanen huet an dann zweetens an de Fuerderungen och eigentlech keng Plus-value bitt.

Dofir recommandéieren ech menger Fraktioun, se net ze ënnerstëtzen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Sehovic. Här Engelen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Mir kënnen mat dëser Motioun liewen. Ech mengen, et ass jo dat, wat mir an eiser Interventioun op der Tribün och gesot hunn.

Ech wëll vläicht emol eppes bemerken: Ech héieren ëmmer, wann e Gesetz gestëmmt gëtt, da misste mer no zwee, dräi Joer eng Analys maachen. Sollt ee sech net eng Prozedur ginn, wou een dat automatesch mécht? Datt no zwee oder dräi Joer all Gesetz, oder bal all Gesetz, ewell automatesch enger Analys ënnerzu gëtt, wéinstens emol an der Kommissioun, anstatt datt mir dat ëmmer hei fuerderen an herno souwisou näischt geschitt?

(Interruption)

Loosst eis dach Kloertext schwätzen! An et wier awer vläicht wichteg, wa mer dat do eng Kéier géifen an der Prozedur festhalen.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Engelen. D'Madamm Cahen huet nach eng Kéier d'Wuert gefrot.

Mme Corinne Cahen (DP), rapportrice | Jo, villmoools merci, Här President. Also, et ass gefrot ginn, dass mer an zwee Joer eng Kéier solle kucken, wéi dat funktionéiert. An ech muss soen, als Presidentin vun

der Mobilitéitskommissioun kann ech nëmme soen, dass d'Ministesch ëmmer extreem disponibel ass, an hir Beamten iwwregens och alleguerten, fir an d'Kommissioun ze kommen. Dofir, mengen ech, ass dat jo dat Normaalst vun der Welt.

Souwisou, wann Dir dat frot, da maache mer dat natierlech och. Mir mussen ons just an zwee Joer drun erënneren. Mee ech mengen, dass dat awer och effektiv net schlecht wär, fir gewuer ze ginn: Wéi funktionéiert dee Service? Wat kënnen se aus deenen éischten Donnéeën, déi se do vläicht observéiert hunn, schléissen? Dofir kann ech dat och nëmme ënnerstëtzen.

An ech muss awer och soen, dass d'Ministesch do ëmmer extreem disponibel ass mat hire Beamten, fir dat souwisou ze maachen, wat den Här Engelen elo gesot huet. Wann ech do eng Kéier kuerz dierf drop äntwerten: Also, wa mir hei Motiounen stëmmen ... D'Gesetz sinn net all d'selwecht, a verschiddener mussen anescht analyséiert gi wéi anerer. A meeschtens ass et awer esou – ech géing souguer soen, allermeeschtens ass et esou –, dass d'Regierung dat och mécht, wat mir hei froen. Wa mir eng Motioun unhuelen, wou eng Analys muss gemaach ginn, wou e Gesetz muss op de Leescht geholl ginn, da gëtt dat och normalerweis gemaach.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Cahen. Dann dozou nach eng Kéier d'Ministesch. Madamm Backes.

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Merci. Jo, ech kann dem Deputéierte Cruchten seng Iddien nëmme begreissen. Ech fannen dat ganz gutt. An ech sinn och ëmmer ganz fro, an d'Chamberskommissioun ze kommen. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Ma très bien. An dann zum Schluss nach eng Kéier den Auteur vun der Motioun, den Här Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Also, fir d'éischt emol, Madamm Cahen: D'Opposition besteet aus eegestännege Parteien. Mir mussen do net alleguerten enger Meenung sinn. Dat ass den Ënnerschied zu enger Regierung, déi eng Koalitioun ënnerschriwwen huet. Also, an der Opposition dierfen déi eenzel Parteie schonn hir eege Meenung hunn.

Dir hutt elo e puermol Google Maps, Waze a wéi se alleguerten heeschen, erwänt. Mee de kruzialen Ënnerschied ass do: Dir entscheet selwer, ob Der et installéiert a benotzt oder net!

Hei wäert all Mënsch, deen iergende portablen Outil huet, herno erfaasst ginn. An dat ass eeben dat, firwat den Opt-out hei ass: fir dass et iwwerhaupt net soll zu deem Stand kommen. Well hei wäert jidderee generaliwierwaacht ginn. An déi Date wäerten erfaasst ginn. Iwwregens och eis Policebeamten, eis Arméi, eis Richter, eis Affekoten, alleguerten déi wäerten och elo an enger Datebank landen.

Dir sot elo: „Déi ass sécher.“ Ech soen Iech: Et gëtt keng sécher Datebank! Iergendeen Dateleak wäert ëmmer kommen. An Dir kënnt mer elo soen, beim Staat géing dat net geschéien. Mir hate rezent eréischt dee Problem bei der Police. An ech mengen, dat ass elo net déi mannste Verwaltung, déi mat sécheren Donnéeën misst schaffen. Also deementspriedend ass hei schonn e Risiko.

An an dëser Motioun geet et jo just drëm, dass bewosst vun Iech drop verzicht ginn ass, se anonym ze erhiewen. Dir wëllt se nach ëmmer mam Numm erhiewen. Ech hunn dat och elo verstanen.

Ech fannen et trotzdem nach ëmmer bedenklech, dass d'ganz Land elo an enger Datebank wäert landen an d'Land et emol net matkritt. Well dat heissen ... Déi, déi de Moie kucken – et si jo ëmmer Dausende Leit, déi moies Chamber TV kucken –, déi kruten elo vläicht mat, dass esou eng Datebank do ass, an déi kruten da vläicht och mat, dass hir Handydaten elo erhuewe ginn. Mee ech mengen net, dass d'Ministesch eng Informatiounscampagne wäert maachen, fir d'Leit ze warnen, dass hir Daten erhuewe ginn.

An et ass dat, wou dës Motioun eigentlech drop ofziilt: dass d'Leit mol informéiert ginn, wat elo mat hinne wäert geschéien. Dass alleguerten hir Strecken wäerten erfaasst gi mam Numm, dass dat alles wäert an enger Datebank landen. An dofir ass d'Motioun do: fir dass d'Leit informéiert ginn. Well ech ginn dem Här Cruchten Recht: Dir kënnt ëmmer eng Läsung froen iergendeng Kéier. Mee wann Der et emol net wësst ...! An dat ass de kruziale Punkt: dass d'Leit mol informéiert ginn an dass d'Leit kënnen soen: „Ech wëll net erfaasst ginn!“

A wéi maacht Der et, wéi ech virdru gesot hunn, mat eise Policebeamten, eiser Arméi an eise Richter? Gitt Der da wéinstens deenen d'Méiglechkeet, dass se net erfaasst ginn? Well herno leien d'Asätz vun der Police an der Datebank, ier iwwerhaupt en anere se gesäit. Dat ass e Riesegeforepotenzial!

An dofir dës Motioun: fir dass Der op d'mannst en Opt-out maacht fir d'staatlech Servicer. Wann Der dat Recht net de Bierger wëllt zougestoen, da stitt et wéinstens eise Forcen zou! Well Dir sidd Arméiministesch. Wann do een den Handy derbäihuet, wann Der e Manöver maacht, wäert dat hei erfaasst ginn. Dat lant herno an där Datebank, mat den Nimm vun den Zaldoten. Dat ass de Problem dobäi!

Dofir, en Opt-out wär dat Sënnvollst gewiescht, wann Der se net wëllt anonym duerstellen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Domat wär dann dës Diskussioun ofgeschloss.

An ech géing d'Motioun vun dem Här Goergen zum Vott stellen.

Vote sur la motion 1

Ech maachen de Vott op. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: Jo: 7, Nee: 51, 2 Abstentionen. Dës Motioun ass also mat 51 Nee-Stëmme géint 7 Jo-Stëmme bei 2 Abstentionen ofgeleent.

Ont voté oui : MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Tom Weidig) et M. Tom Weidig ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen (par Mme Diane Adehm), Paul Galles (par M. Maurice Bauer), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert (par M. Ricardo Marques), Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charel Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Laurent Zeimet) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel (par M. Gusty Graas), Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen (par Mme Barbara Agostino), Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt (par M. Georges Engel), MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Franz Fayot), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring.

Se sont abstenus : MM. Marc Baum et David Wagner.

9. Question élargie n° 43 de M. Sven Clement au sujet de la liberté syndicale dans la fonction publique

Da komme mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour vun de Moien. Dat ass déi erweidert Fro Nummer 43 vum Här Sven Clement iwwert d'Gewerkschaftsfreiheet am öffentlichen Déngscht. Den Auteur vun der Fro huet 5 Minuten, fir seng Haaptfro an, no der Äntwert vum Minister, seng Zousatzfro virzedroen. D'Regierung huet 10 Minuten. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, hei geet et ëm e fundamentale Prinzip, deen eis demokratesch Gesellschaft ënnerstëtzt: d'Fräiheet vun der Associatioun an d'Gewerkschaftsrechter am öffentlichen Déngscht.

Als Parlamentarier ass et eis constitutionnel Pflicht, d'Kontroll vun dem Regierungshandelen ze maachen an ze garantéieren, datt d'Prinzipien, déi mer legiferéieren, konsequent applizéiert ginn.

Während der Walcampagne huet eng Regierungspartei sech vis-à-vis vun der Staatsbeamtengewerkschaft, der CGFP, feierlech zum Prinzip vun der Gewerkschaftsfreiheet bekannt a versprach, datt dësen, ech zitieren, „net nëmmen e staatlecht Lëppebekenntnis ass“, mee och am Alldag gelieft an net duerch d'Hanerndier ënnergruewe géif ginn. De President vun där nämmelecher Gewerkschaft huet dat gëschter, mengen ech, anescht gesinn.

Dës waren zwar staark Wieder, déi Hoffnung gemaach hunn, un Dausende vun öffentlichen Employéen a Fonctionnaires, déi op eng effektiv Vertriebung ugewise sinn. Elo ass et awer esou, datt rezent Aussoe vu Regierungsvertreder virum Verwaltungsgericht, déi souwuel vum OGBL wéi och vun der Press öffentlich gemaach goufen, seriö Suergen iwwert d'Kohärenz tëscht dësem Walversprechen an der aktueller Regierungsinterpretatioun vun de Gewerkschaftsrechter bereet hunn.

D'Regierung huet virum Tribunal administratif, wou et schonn en Urteel gëtt, argumentéiert, ech zitieren: „C'est à ce niveau local que la mission de la représentation du personnel s'arrête et prend fin.“ Oder: D'Personalvertriebung „n'a pas à s'exprimer d'opposition au projet de loi. Les agissements sont donc illégaux.“ An e lescht Zitat: „La Chambre des fonctionnaires et des employés de l'État est la seule à devoir être consultée dans le cadre d'un projet de loi. Un syndicat n'a pas à être consulté. Une représentation du personnel n'a également pas à être consultée.“

Här President, dës Interpretatioun representéiert eng 180-Grad-Kéier zu der etabliierter Praxis a weist, wéi d'Regierung scheinbar zu engem effikasse Sozialdialog steet.

Wa mer dës restriktiv Interpretatioun akzeptéieren, géif dat heeschen, et wär illegal, wann d'SNPGL en Interview zu engem Projet de loi gëtt. Et wier illegal, wann de SPAL eng öffentlich Meinung zur Arméireform géif äusseren. Et wier illegal, wann

de Groupement des Magistrats de Conseil des juges européens ëm en Avis géif froen.

Esou Restriktiounen géifen d'Landschaft vum öffentlichen Discours an der demokratescher Participatioun zu Lëtzebuerg fundamental änneren. Et wier eng weider Attack op de Sozialdialog.

Ech wëll absolutt kloer sinn: Dës Fro geet iwwer all lafend gerichtlecht Verfahren eraus! Mir froen net, wat d'Gericht entscheede wäert. Dat ass vun der Justiz onofhängeg ze bestëmmen.

Mir ënnersichen awer, ob d'Regierungsposition kompatibel ass mat de Gesetzer, déi dës Chamber ugehall huet, besonnesch dem Artikel 36 vum Beamtestatut, dee kloer seet: „D'Beamte genéissen d'Fräiheet vun der Associatioun an d'Gewerkschaftsfreiheet.“

Eis Roll als Parlamentarier ass exakt dës: d'Kontroll vun dem Regierungshandelen. Dës ass keng Amëschung an d'gerichtlech Verfahren. Et ass eng fundamental Aarbecht vun demokratesch gewielte Volleksvertreder.

Dofir bieten ech de Minister vum öffentlichen Déngscht ëm kloer Äntwerten op dës weesentlech Froen:

Éischtens: Wat verstitt Dir ënnert dem Begrëff „Gewerkschaftsfreiheet am öffentlichen Déngscht“?

Zweetens: Sidd Dir der Meinung, datt eng sektoriell Gewerkschaft aus dem öffentlichen Déngscht all Moyaen vu Kommunikatioun muss opginn am Fall, wou de Minister se géif als sektoriell representativ unerkennen?

Drittens: Ass dat dann net eng Amëschung an d'gewerkschaftlech Fräiheet, déi vun der OIT-Konventioun 151 am öffentlichen Déngscht garantéiert ass?

Véiertens: A wéi engem Gesetz steet, datt eng Représentation du personnel nëmme mat der Direktioun schwätzen däerf an datt alles anescht illegal wier? Steet dat éieren am Artikel 36 vum Beamtestatut?

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, wat mer haut diskutéieren, geet un d'Häerz vum sozialen Dialog zu Lëtzebuerg. D'Regierung schéngt eng Ënnerscheidung ze maachen tëscht Association professionnelle, déi d'Gewerkschaftsfreiheet huet, a Représentation du personnel, déi déi net hätt.

Dës kënschtlech Ënnerscheidung menacéiert, e Paradigmat wéissel ze etabléieren, dee Joerzénge vu konstruktivem Sozialdialog géif ënnergruewe. An dofir, mengen ech, huet jo och eng Gewerkschaft mëttlerweil d'OIT saisiéiert, fir hir Interpretatioun gewuer ze ginn. Et ass esou, wéi dat Ganz dann och hei op der Tribün ukomm ass.

Dofir géif et mech wierklech interesséieren, Här Minister, wann Der mer kéint an deem Dossier hei, deen net eng komplex legal Theorie ass, mee an deem et ëm d'Verpflichtunge vis-à-vis vun eise Staatsbeamtinnen a Staatsbeamten an alle Salariéen am öffentlichen Déngscht geet, fir hir Gewerkschaftsfreiheet ze schützen, erklären, wéi Är aktuell Interpretatioun vun där Gewerkschaftsfreiheet ass a virun allem wéi mer kënnen kohärent garantéieren, datt all gewerkschaftlech Vertreder kënnen hir Meinung zu Projet-de-loien a Proposition-de-loie soen.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. Dann huet d'Regierung d'Wuert. Här Minister.

M. Serge Wilmes, Ministre de la Fonction publique | Här Chamberspräsident, merci dem Här Clement fir déi Fro. Ech muss soen, datt ech elo 14 Joer an der Chamber hei sinn a rar esou eng ontransparent,

manipulativ an tendenziéis Fro héieren hu wéi dat, wat Dir elo hei gemaach hutt.

Ech hu virdru ganz gutt nogelauschert, wéi Der hei zu enger Motioun geschwat hutt vu Palästina. Do hutt Der dervu geschwat, datt een dat misst an de Kontext setzen, den historesche Kontext. Ma Dir hutt et net esou mat dem Kontext, stellen ech fest. Well Dir hutt hei net de Kontext voll erëmginn, op wat Der Iech hei baséiert, fir déi Froen ze stellen. Et ass nämlech effektiv an engem lafende Prozess, wou dat heite gesot ginn ass, deen an där éischter Instanz der Regierung hirer Positionen Recht ginn huet.

Et ass en Appellprozess, deen elo leeft. An d'Regierungsvertrederin, den Delegué du Gouvernement, huet dunn, well den Appell jo gemaach ginn ass, e Mémoire en réponse gemaach, wat 48 Säite sinn, wou nach eng Kéier d'Positionen vun der Regierung, déi an éischter Instanz Recht kritt huet, schlësseg argumentéiert gëtt a wou kloer opgeschlëselt gëtt, wat ..., op Basis vun de Gesetzer, déi et hei gëtt.

Dir hutt eent genannt. D'Statute vum 1979er Gesetz, den Artikel 36 – an de 35 – muss ee kucken, wat d'Représentation du personnel ass an hir Missiounen, an dann d'1979er Gesetz iwwert d'Streikprozedur an der Fonction publique, dat seet, wat enger Associatioun professionnelle an engem Syndicat hir Fräiheete sinn a wat se däerfe maachen. Jurisprudenzen, déi ganz kloer d'Gewerkschaftsfreiheet stäerken an dat och héichhalen, a wou mer eis och drop gestäipt hunn. Dat alles steet an deem Mémoire en réponse.

Dofir emol eng Fro un Iech: Hutt Dir dee Mémoire en réponse gelies?

M. Sven Clement (Piraten) | Ech mengen net, datt dat d'Prozedur ass. Mee ech äntweren duerno.

M. Serge Wilmes, Ministre de la Fonction publique | Ech mengen, ech däerf awer schonn eng Fro stellen. Well et ass de Kontext. Dir hutt dat aus dem Kontext erausgerappt! Dir sot ... Déi Sätz sinn an deene Säiten, an deem Mémoire, do dran, an Dir zitt se einfach aus dem Kontext eraus.

Well wann Der se an de Kontext setzt vun deenen 48 Säiten, dann ass dat net dat, wat Dir hei duerstellt. Dann ass et ganz kloer, wat doranner steet, nämlech datt op där enger Säit eng kloer Definitioun ass, op Basis vu Gesetzer, wat d'Représentation du personnel ass, wat hir Missiounen sinn. Et ass ganz kloer, datt an eise Gesetzer drasteet, wat d'Gewerkschaften sinn, och am öffentlichen Déngscht. An et ass och kloer an d'Basis vun de Jurisprudenzen, datt se, wa se als Gewerkschaft schwätzen, eng Liberté d'expression hunn, déi ganz wäit ass a ganz grouss ass. Dozou bekennt sech och d'Regierung.

Mee hei geet et ëm e spezifesch Fall, wou en Amalgam gemaach ginn ass tëscht deenen eenzelnen Notiounen, déi net dat selwecht heeschen. An deen Amalgam maacht Dir och elo hei, fir ze versichen, der Regierung eppes ze ënnerstellen, wat se net seet. An dat kann ech nëmme wäit vun eis weisen. An et ass wierklech rar, datt ech esou eppes erlieft hunn!

Dofir ass meng Fro: Ass dat, well Der Iech onbewosst virum de Won spane looss? An dat ass awer, well Der grouss Prinzipien invoquéiert, der Serenitéit vun engem Gerichtsprozess, deen amgaangen ass ze lafen, net féerderlech, wann een dann dorobber ... Et ass e prezise Fall, op deen Der Iech hei baséiert.

Oder ass et bewosst, wat Der maacht? An dann, mengen ech, hutt Der Iech wierklech hei als éischtklassege Populist entlarvt!

Merci.